

DOI: <https://doi.org/10.32820/2074-8922-2023-79-31-37>
УДК 378.1

СУТЬ І СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ МЕТОДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

© Малазонія Д. О.

Українська інженерно-педагогічна академія

Інформація про автора

Малазонія Давид Отарійович: ORCID: 0000-0003-0552-026X; david.malazon@gmail.com; аспірант Української інженерно-педагогічної академії; Українська інженерно-педагогічна академія; вул. Університетська 16, м. Харків, 61003, Україна.

Розглянуто основний зміст та компоненти готовності педагогічних працівників у закладах професійно-технічної освіти до здійснення інноваційних ініціатив. У роботі був проведений аналіз сутності та структури готовності педагогічних працівників до інноваційної методичної діяльності в контексті професійного навчання. Показано результати дослідження, які свідчать про важливість формування цієї готовності в сучасних умовах, коли ринок праці зазнає змін, а вимоги до фахівців постійно зростають. Проведений аналіз літературних джерел дозволив встановити, що досліджувана готовність передбачає знання сучасних методичних підходів, педагогічних теорій та практик, що сприяють ефективному навчанню та розвитку здобувачів, уміння педагогів розробляти та застосовувати інноваційні методи навчання, які в контексті реформування професійної (професійно-технічної) освіти набувають особливого значення. Проведено аналіз наявних досліджень із питань готовності педагогів до інноваційної методичної діяльності. Складено методологію дослідження, що включає визначення понять, критерії оцінки та інструменти для збору та аналізу даних. Зібрано інформацію за допомогою анкет, інтерв'ю та спостережень серед педагогів професійного навчання. Оброблено та проаналізовано отримані дані, визначено рівень готовності педагогів до інноваційної методичної діяльності та ідентифіковано основні проблеми та тенденції в цій галузі. Розроблено рекомендації щодо підвищення рівня готовності педагогів до інноваційної методичної діяльності, включаючи організаційні та навчальні заходи, які можуть сприяти розвитку цієї готовності в педагогів професійного навчання. Підготовлено звіт із результатами дослідження та подано його для подальшого використання та обговорення в освітньому середовищі.

Ключові слова: інновації, інноваційна освіта, інноваційна діяльність, педагогічний працівник, структура готовності до інноваційної діяльності, адаптація до змін, педагогічна інформація.

Malazonia D. "Essence and Structure of Readiness for Innovative Methodological Activities of Vocational Education Teachers"

The essence and structure of readiness of pedagogical staff in vocational education institutions for innovative activities have been considered. An analysis of the components of this readiness has been conducted, and their main characteristics have been identified. The research examined the fundamental nature and framework of the preparedness of educational professionals for innovative methodological endeavors within the realm of professional training. The results of the research were presented, indicating the importance of this readiness in modern conditions, where the labor market undergoes changes, and the requirements for professionals constantly increase. Theoretical readiness was examined, involving knowledge of modern methodological approaches, pedagogical theories, and practices that contribute to effective teaching and student development. Practical readiness was also assessed, encompassing the ability of educators to develop and implement innovative teaching methods. A review of literature and existing studies on the readiness of educators for innovative methodological activities was conducted. A research methodology was developed, including the definition of concepts, assessment criteria, and tools for data collection and analysis. Information was gathered through surveys, interviews, and observations among vocational education teachers. The collected data were processed and analyzed to determine the level of readiness of educators for innovative methodological activities, and key issues and trends in this area were identified. Recommendations were formulated to enhance the readiness of educators for innovative methodological activities, including organizational and educational measures that can contribute to the development of this readiness. A report with the research results was prepared and submitted for further use and discussion in the educational community.

Keywords: innovation, innovative education, innovative pedagogical activities, pedagogical staff, readiness structure for innovative activities, adaptation to changes, pedagogical information.

Актуальність дослідження і постановка проблеми. У системі професійної (професійно-технічної) освіти України відбуваються процеси трансформації, які переважно обумовлені перерозподілом завдань і вимог ринку праці. Зміни в нових виробничих відносинах, які визначаються характером та змістом, ставлять перед персоналом виробничої галузі високі вимоги до професійно-кваліфікаційних характеристик. Це включає пошук науково-технічної інформації, аналіз та вибір оптимальних способів вирішення інженерно-технічних проблем під час професійної діяльності. Це впливає на зміст і мету підготовки здобувачів закладів професійно-технічної освіти (ЗПТО) – майбутніх кваліфікованих робітників. Дослідження освітньої практики ЗПТО вказує на існування суттєвих протиріч між вимогами до майбутніх фахівців технічного профілю та рівнем загально-технічної підготовки випускників ЗПТО. Також виникають труднощі в реалізації завдань загально-технічної підготовки, які обумовлені необізнаністю випускників із різноманіття сучасних технічних об'єктів. Відсутність педагогічної технології для розвитку виробничо-технічної орієнтації серед робітників призводить до негативного тренду, який ще більше поглиблюється. Ці труднощі породжують недоліки в навчанні студентів, а саме: недостатня здатність узагальнювати та систематизувати знання про технічні об'єкти, неспроможність ефективно переносити знання між технічними об'єктами та слабкий рівень загальнотехнічної орієнтації при аналізі конструктивних основ різних технічних об'єктів. Проблема технічної підготовки учнів також відображена в дослідженнях багатьох учених, які вивчають науково-педагогічні критерії відбору змісту технічної підготовки, зміст загальнотехнічної підготовки учнів старших класів та дидактичні аспекти вивчення техніки на уроках трудового навчання. Незважаючи на увагу, що приділяється цій проблемі дослідниками, формування виробничо-технічної орієнтації майбутніх робітників у процесі професійної підготовки залишається недостатньо вивченою темою. Багато важливих аспектів для теорії та практики професійної освіти залишаються непроаналізованими, зокрема чіткі визначення загально-технічних знань і вмінь, необхідних для сучасного кваліфікованого робітника, та конкретні методи формування виробничо-технічної орієнтації в майбутніх фахівців.

У своїй статті "Едукаційні та кваліфікаційні стандарти в професійній освіті", опублікованій у першому номері польсько-українського журналу, С. М. Квятковський вказує, що реформа системи професійної освіти в програмній сфері створює різні можливості досягнення поставлених цілей. Цей підхід визначається, з одного боку, прийняттям обов'язкової програмної бази, а з іншого боку, чітким визначенням екзаменаційних вимог. Програмна база є документом, який дозволяє створювати необхідні програми навчання та визначає певний канон, що включає в себе перелік професійних умінь, враховуючи класифікацію, конкретну професію, психофізіологічні вимоги та медичні протипоказання. Забезпечення належної якості освіти передбачає визначення необхідного рівня знань, умінь та психофізіологічних особливостей випускників серед різноманітних програм навчання. Ці дані формують структуру стандартів, які поділяються на освітні, створені для внутрішніх шкільних іспитів, та стандарти професійної кваліфікації, які враховують вимоги роботодавців. Проблема готовності педагогів професійного навчання до інноваційної методичної діяльності виникає з декількох аспектів. Багато педагогів професійного навчання можуть стикатися з відсутністю адекватних знань та навичок, що стосуються новітніх методів навчання та інноваційних підходів. Нерідко відбувається відторгнення нововведень через страх або відчуття втрати контролю. Також може виявлятися важкою відсутність внутрішньої мотивації педагогів для вивчення нових методів та використання сучасних технологій у навчанні. Важливою проблемою є також відсутність системи підтримки та можливості навчання для педагогічного персоналу. Брак доступу до сучасних технічних засобів, програмного забезпечення та навчальних ресурсів обмежує можливості педагога впроваджувати інновації. Наприклад, навіть якщо педагоги виявляють бажання використовувати технології, їхня недоступність може ускладнювати процес упровадження змін. У контексті професійної підготовки важливо також враховувати аспекти адаптації до сучасних професійних стандартів, використання інтерактивних та практичних методів навчання, формування міжпредметних зв'язків та впровадження технологій у процес професійного навчання. Педагоги професійного навчання, як ключові агенти у цьому процесі, повинні активно впроваджувати новітні

педагогічні підходи та сприяти розвитку не лише технічних навичок, але й м'яких навичок студентів, що визначають їхню успішність у сучасному професійному середовищі.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблема готовності педагога професійного навчання до педагогічної діяльності залишається актуальною, що підтверджується дослідженнями в галузі психології, філософії та педагогіки. Серед видатних учених, які присвятили свої дослідження цій проблемі, можна відзначити Г. Балла, Г. Костюка, О. Кульчицьку, Н. Кузьміну, З. Левчук, В. Моляка та інших. Психологічні аспекти професійної готовності особистості до педагогічної діяльності були розглянуті в дисертаційних роботах таких науковців, як В. Сластьонін, М. Дяченко, Л. Кандибович, В. Крутецький та інші. Аналіз готовності вчителя до інноваційної діяльності здійснено в працях О. Волкової, І. Дичківської, Л. Даниленко, Н. Ничкало та інших. Проте на сучасному етапі виникли нові реалії, які вимагають упровадження нових підходів у формуванні готовності вчителя в рамках післядипломної освіти для успішної інноваційної педагогічної діяльності. Інновації та нововведення в освіті не виникають самі собою; вони є результатом наукових досліджень, аналізу та узагальнення педагогічного досвіду. Дослідження та впровадження інноваційних методик у навчально-виховний процес є важливим завданням, на яке звертають увагу сучасні науковці, такі як: Л. Ворзацька, Л. Галіцина, В. Давидова, О. Дусавицький, М. Козіцька, А. Лихва, С. Лупіннович, Н. Репіна, О. Сутула, В. Сухар, І. Тригуб, О. Франчук, О. Харченко, І. Уснова та інші. У своїх дослідженнях науковці визначають різні напрямки дослідження цієї проблеми, такі як творче зростання педагога в умовах інноваційної діяльності, підвищення його фахового рівня та професійної компетенції. Також вивчають теоретико-методологічні аспекти підготовки педагогів до інноваційної діяльності та готовність педагога до впровадження інновацій. У сучасних дослідженнях поняття професійна готовність педагога розглядається як результат спеціальної підготовки, самовизначення, освіти, виховання та самоосвіти. Це психічний, активно-дієвий стан особистості, який регулює професійну діяльність та забезпечує її ефективність. Наприклад, І. Дичківська вказує на важливість інноваційного потенціалу педагога як складової готовності до інноваційної діяльності, що включає

соціокультурні та творчі характеристики особистості педагога. Готовність педагога до розроблення, апробації та впровадження педагогічних інновацій визнається необхідним компонентом його професійної діяльності.

Постановка завдання. Мета статті - визначення суті і структури готовності педагога професійного навчання до інноваційної методичної діяльності та проведення аналізу її компонентів.

Виклад основного матеріалу. Педагоги професійного навчання відіграють ключову роль у підготовці майбутніх фахівців, оскільки вони мають великий вплив на формування їхніх професійних компетенцій та особистісних якостей. Дійсно, робота таких науковців як О. Абдулліна, В. Берек, Л. Йовенко, О. Мисечко, Л. Хомич та інших учених у цьому напрямку визначає сучасний підхід до розуміння професійної підготовки. Зокрема їхні дослідження розкривають професійну підготовку як комплексну систему, що включає в себе різні підсистеми. Серед них виділяються суспільно-політична, спеціально-наукова, психолого-педагогічна і загальнокультурна підсистеми. Цей підхід дозволяє більш повно охопити всі аспекти підготовки майбутніх педагогів професійного навчання, забезпечуючи їхню готовність до роботи в сучасному освітньому середовищі. Професійна підготовка, як вказують учені, є не лише засвоєнням конкретних знань, але й формуванням професійних та особистісних якостей. Це включає розвиток професійної компетентності, загальної та професійної культури, творчого мислення і готовності до професійного саморозвитку. Педагоги професійного навчання відіграють важливу роль у цьому процесі, оскільки вони формують педагогічні підходи, методи та цінності, які передають своїм студентам. Створюючи сприятливі умови для розвитку різних аспектів особистості, вони сприяють вихованню висококваліфікованих та готових до викликів фахівців, які зможуть ефективно працювати в сучасному мінливому середовищі. Готовність до інноваційної методичної діяльності в педагогів професійного навчання є комплексним поняттям, що включає ряд ключових аспектів. Вона передбачає активне використання сучасних методик і технологій навчання, постійний інтерес до самовдосконалення, творчий підхід до планування та проведення уроків. Особливу важливість має готовність до активної співпраці з колегами, обміну ідеями та досвідом.

Педагоги професійного навчання відіграють ключову роль у розвитку цієї готовності, оскільки вони формують підходи, методи та цінності, що лежать в основі інноваційної методичної діяльності. Важливо враховувати, що цей процес вимагає не лише освоєння конкретних знань, але й розвитку креативності та лідерських якостей. Серед складових готовності можна виділити педагогічну компетентність, яка охоплює використання новітніх педагогічних методик та технологій, а також готовність до постійного самовдосконалення. Крім того, важливим елементом є здатність до творчого мислення та створення цікавих уроків, спрямованих на розвиток різних аспектів особистості учня. Орієнтація на результат та вміння працювати в команді стають ключовими в контексті впровадження інновацій, оскільки це вимагає системної оцінки та адаптації методичної діяльності. Враховуючи ці аспекти, педагоги професійного навчання мають не лише навчати конкретним знанням, але й стимулювати розвиток творчого підходу та лідерських якостей серед майбутніх фахівців. Такий підхід сприяє створенню атмосфери, де інновації є не просто можливістю, але і необхідністю для досягнення високих педагогічних результатів.

Дослідниця І. Дичківська підкреслює, що цей потенціал виявляється через готовність удосконалювати свою професійну діяльність, а також наявність внутрішніх засобів та методів, які сприяють цій готовності. Соціокультурні характеристики включають в себе розуміння соціокультурного контексту, в якому працює педагог, а також здатність інтегрувати нововведення в це середовище. Творчі характеристики, зі свого боку, можуть виявлятися в здатності генерувати нові ідеї, використовувати нетрадиційні підходи до навчання та розвитку творчих здібностей учнів.

Внутрішні засоби та методи, які забезпечують інноваційний потенціал, можуть включати постійне самовдосконалення, активну участь у професійних спільнотах, використання різноманітних методів взаємодії з учнями та колегами, а також готовність до впровадження новітніх педагогічних технологій. Ці елементи сприяють створенню оптимального клімату для розвитку інноваційного підходу в освіті. В. Сластьонін деталізував та виділив ряд ключових компонентів готовності до професійної діяльності, визначаючи їх як психологічний (зорієнтованість на професійну діяльність, інтерес до предмета діяльності,

самовдосконалення в обраній галузі, розвинуте професійне мислення), науково-теоретичний (необхідний обсяг спеціальних, суспільно-політичних і психологічних знань), практичний (професійні вміння і навички), фізичний (стан здоров'я і фізичного розвитку відповідно до вимог професійної діяльності) та психофізіологічний (передумови, які сприяють оволодінню професійною діяльністю та формуванню професійно значущих якостей особистості). Дослідники М. Дьяченко та Л. Кандилович розрізняють загальну та ситуативну готовність. Загальна готовність є інтегральною, стійкою характеристикою особистості, яка є передумовою успішного виконання діяльності, тоді як ситуативна готовність визначає психофізіологічний стан, відповідний умовам виконання діяльності в конкретній ситуації за конкретних обставин. У сучасних наукових дослідженнях готовність до професійної діяльності у сфері професійної підготовки розглядається за її структурними компонентами. Процес формування готовності має складну динамічну структуру, яка, згідно з К. Дурай-Новаковою, є сукупністю емоційних, вольових, мотиваційних, пізнавальних, операціональних аспектів, властивостей, утворень та станів психіки особистості в їх взаємозв'язку із зовнішніми ситуаційними умовами і майбутніми завданнями. Інноваційна методична діяльність педагогів професійного навчання є важливою складовою в сучасній освітній парадигмі. Цей процес передбачає не лише впровадження нових технологій та методів, але й систематичний та творчий підхід до розвитку педагогічних стратегій та прийомів. Сутність готовності до інновацій полягає в умінні педагога перетворювати звичайний навчальний процес на захопливий та ефективний шляхом використання передових методик, які враховують індивідуальні особливості учнів та потреби сучасного суспільства. Це вимагає від вчителя активної роботи над власним професійним розвитком та залученням новітніх підходів до навчання. Педагоги професійного навчання виступають не лише як передові носії знань, але й як креативні лідери, спроможні впливати на формування інтелектуальних та емоційних аспектів особистості студентів. Готовність до інновацій передбачає розвиток креативності та відкритості до нових ідей, виявлення власної активності в процесі впровадження змін та готовність до адаптації до вимог сучасного освітнього середовища. Сучасні виклики

вимагають від педагогів професійного навчання не лише володіння традиційними методами, але й готовність до використання інтерактивних та онлайн-інструментів, активну участь у професійних спільнотах та впровадження інноваційних технологій. Готовність до інновацій є поєднанням професійних компетенцій, особистісних якостей та вміння адаптуватися до змін. Педагоги професійного навчання повинні бути не лише експертами у своєму предметному полі, але й стратегічними мислителями, готовими до креативного пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу. Такий підхід не лише стимулює активність студентів, але й сприяє розвитку критичного мислення та самостійності в їхній освітній подорожі.

Зануримося глибше у сферу інноваційної методичної діяльності педагогів професійного навчання. Цей нескінченний процес вимагає не лише обізнаності з передовими технологіями та методами, але й гнучкості мислення та готовності до вдосконалення власних педагогічних стратегій. Сутність готовності до інновацій полягає в умінні педагога динамічно реагувати на сучасні виклики освіти. Він має бути своєрідним архітектором знань, спроможним конструювати навчальні сценарії, які відповідають потребам розвитку сучасної молоді. Педагоги професійного навчання виступають каталізаторами змін, керуючи процесом інтеграції нововведень у педагогічну практику. Готовність до інновацій передбачає не лише технічні аспекти, але й психологічну готовність до визнання важливості постійного вдосконалення та відкритості до новаторських ідей. Сучасні педагоги професійного навчання мають бути не лише експертами у своїх галузях, але й постійно розширювати свої горизонти через використання активних навчальних стратегій та вивчення передових педагогічних тенденцій. Готовність до інновацій є ключовим чинником успіху в освітньому процесі, що ставлять високі вимоги до педагогів професійного навчання. Їхня роль полягає не лише в передачі знань, але й у вихованні нового покоління творчих та критичних мислителів, здатних адаптуватися до швидких змін сьогоденного світу. Цей процес взаємодії із знанням та педагогічною практикою стає осередком позитивних змін у сфері освіти. Суть готовності до інновацій полягає в здатності педагога знаходити креативні підходи до вирішення навчальних завдань та використовувати передові технології для створення навчального

середовища, яке відповідає сучасним вимогам та потребам учнів. Педагоги професійного навчання, виступаючи ініціаторами інновацій, формують не лише знання, але й прагнуть створити стимулюючі умови для розвитку творчих та аналітичних здібностей студентів. Глибока рефлексія та готовність до постійного вдосконалення стають необхідними атрибутами для успішного супроводження навчального процесу у світлі інновацій. Важливою складовою готовності до інновацій є також спроможність до адаптації до різноманітних стилів навчання та індивідуальних особливостей учнів. Розвинені комунікативні навички та здатність створювати структуровані та мотиваційно насичені уроки є важливими складовими інноваційної методичної діяльності. У світлі технологічних та культурних змін педагоги професійного навчання виступають важливими керівниками, спроможними надихати студентів на вивчення та розвиток. Їхня роль полягає в тому, щоб не лише передавати інформацію, але й формувати в учнях цінності, критичне мислення та готовність до невпинного вдосконалення.

Отже, інноваційна методична діяльність педагогів професійного навчання визначає сучасні тенденції у сфері освіти. Готовність до впровадження новаторських підходів у навчальний процес вимагає від педагогів не лише знань та навичок, але й високого рівня гнучкості, креативності та готовності до постійного вдосконалення. Педагоги професійного навчання виступають не лише як посередники у передачі знань, але й як лідери, що скеровують освітню траєкторію студентів. Їхня здатність створювати стимулюючі умови для розвитку творчих здібностей та адаптації до нових викликів стає важливою деталлю формування інноваційного освітнього середовища. Зазначимо, що успішна інноваційна методична діяльність вимагає від педагогів не лише технічної підготовки, але й розвинених міжособистісних вмінь, комунікативної ефективності та високої самосвідомості. Педагоги професійного навчання, що глибоко занурюються в інноваційний педагогічний процес, є керівниками, які сприяють формуванню нового покоління готових до викликів та творчих індивідів, здатних активно взаємодіяти із сучасним світом. За результатами наукових досліджень визначено поняття готовності педагогів професійного навчання до інноваційної методичної

діяльності як особистісного утворення, яке включає/передбачає:

1. По-перше, важливим елементом готовності є педагогічна компетентність. Це передбачає глибокі знання в галузі викладання та методик навчання, а також вміння ефективно передавати ці знання учням. Учителі, що володіють високою педагогічною компетентністю, здатні легко адаптуватися до нових методик та технологій, створюючи стимулююче навчальне середовище.

2. Другий компонент – готовність до самоосвіти – визначається здатністю педагога постійно оновлювати свої знання та використовувати їх у педагогічній практиці. Сучасні технології та методи навчання швидко змінюються, тому вчителі повинні бути відкриті до нового та готові до самостійного вивчення та впровадження нового матеріалу.

3. Третій компонент – креативність та інноваційний підхід – визначається здатністю

педагога думати творчо та застосовувати новаторські підходи у викладанні. Ця якість є важливою для розвитку стимулюючого навчального середовища та створення інноваційних програм.

4. Комунікативні навички – четвертий компонент готовності – передбачають здатність педагога ефективно взаємодіяти з колегами, адміністрацією, батьками та учнями. Взаємодія та співпраця є ключовими у впровадженні інновацій, тому вчителі повинні мати розвинені комунікативні навички для побудови позитивних відносин та сприяння спільним педагогічним цілям.

5. Психологічна стійкість – п'ятий компонент – визначається готовністю педагога подолати труднощі та адаптуватися до змін, що можуть виникнути при впровадженні інновацій. Позитивне ставлення до викликів та готовність пристосовуватися до невизначеності є ключовими якостями успішного педагога.

Рисунок 1 – Поняття готовності педагогів професійного навчання до інноваційної методичної діяльності, як особистісного утворення

Висновки. Отже, виявлено, що ефективний розвиток готовності педагога до інноваційної діяльності тісно пов'язаний із вдосконаленням його психолого-педагогічної компетентності. Наприклад, університетські експерти з кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти розробили нові програми підвищення кваліфікації для педагогічних працівників, дотримуючись стандартів

Національної рамки кваліфікацій. У цих програмах особлива увага приділяється модулям, що докладно розглядають сутність інноваційної діяльності педагога, а також різним формам і методам упровадження інновацій в освітній процес у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Майбутні дослідження можуть бути спрямовані на розробку методик для оцінки готовності педагогів професійного навчання до інноваційної методичної діяльності.

Список використаних джерел

1. Бубнова М. Ю. Готовність майбутніх учителів математики до професійної діяльності / М. Ю. Бубнова // *Дидактика математики: проблеми і дослідження : міжнар. зб. наук. робіт.* Донецьк : Вид-во ДонНУ, 2010. – Вип. 33. – С. 17–20.
2. Поліщук Л. П. Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців у педагогічних закладах України / Л. Поліщук // *Вісн. Житомир. держ. ун-ту.* – 2009. – № 48. – С. 112–115.
3. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: підручник / Ілона Дичківська. – 3-тє вид., випр. – Київ : Академвидав, 2015р. – С.253-270.
4. Сластенин В. А. Педагогика / В. А. Сластенин. – М. : Школа-Пресс, 2000. – 512 с.
5. Дурай-Новакова К. М. Формирование профессиональной готовности студентов к педагогической деятельности : автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01 / К. М. Дурай-Новакова. - М., 1983. - 32 с.
6. Дьяченко М. І. Психологічні проблеми готовності до діяльності / М. І. Дьяченко, Л. А. Кандибович. – Мінськ : Вид-во БДУ, 1976. - 175 с.
7. Квятковський С. М. Освітні та кваліфікаційні стандарти у професійній освіті / С. М. Квятковський // *Професійна освіта: педагогіка і психологія* // за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало, І. – Ченстохова ; Київ, 1999. – С.184-255.

References

1. Bubnova, MYu 2010, 'Hotovnist maibutnikh uchyteliv matematyky do profesiinoi diialnosti' [*Future mathematics teachers' readiness for professional activity*], *Dydaktyka matematyky: problemy i doslidzhennia*, Vyd-vo DonNU, Donetsk, iss. 33, Pp. 17–20.
2. Polishchuk, LP 2009, 'Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv u pedahohichnykh zakladakh Ukrainy' [*Features of future specialists' professional training in pedagogical institutions of Ukraine*], *Visnik Zhytomyr. derzh. un-tu*, no 48, Pp. 112–115.
3. Dychkivska, I 2015, *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii* [*Innovative pedagogical technologies: a textbook*], Akademvydav, Kyiv.
4. Slastonin, VA 2000, *Pedahohika* [*Pedagogics*], Shkola-Press, Moskva.
5. Durai-Novakova, KM 1983, 'Formuvannia profesiinoi hotovnosti studentiv do pedahohichnoi diialnosti' [*Developing students' professional readiness for pedagogical activity*], *Doct.ped.n. abstract*, Moskva.
6. Diachenko, MI & Kandybovych, LA 1976, *Psykhologichni problemy hotovnosti do diialnosti* [*Psychological problems of readiness to work*], Vyd-vo BDU, Minsk.
7. Kviatkovskiy, SM, 1999, 'Osvitni ta kvalifikatsiini standarty u profesiinii osviti' [*Educational and qualification standards in vocational education*], *Profesiina osvita: pedahohika i psykholohiia*

Стаття надійшла до редакції 15.05.2023 р.